

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, Hartolan Yhtenäiskoulun 9. luokan oppilaat ja muut kokousta seuraavat

Vuosi sitten Hartolan valtuusto kokoontui 16.12. talousarviokokoukseensa aika lailla erilaisessa tilanteessa. Koronatauti jylläsi kuten nytkin, mutta inflaatio oli lähes olematon, energian hinnat olivat kohtuullisella tasolla ja Euroopassa ei ollut sotaa.

Nyt tilanne on toinen, inflaatio huitelee kymmenen prosentin tietämillä, sähkön hinta on moninkertainen, autoa tankatessa eurot vilisevät maksuhetkellä ja elintarvikkeita saa kaupasta samalla summalla vähemmän. Yksi syy ja suurin syy tilanteeseen on Venäjän helmikuussa aloittama hyökkäys Ukrainaan tai tarkemmin sanottuna laajentama hyökkäys, koska hyökkäyshän alkoi jo vuonna 2014, kun Venäjän ”vihreät miehet” valtasivat Krimin.

Vuoden 2023 talousarvion laadinnassa olisi tarvittu kristallipalloa, sillä maailman yleistilanteen aiheuttamien epävarmuustekijöiden lisäksi ensi vuoden alussa aloittavat hyvinvointialueet laittavat kuntien taloustilanteen uuteen asentoon. Ensi vuonna kunta saanee kunnallisveroja noin puolet kuluvan vuoden verokertymästä. Myös muiden verotulojen määrä jäänee kuluvaa vuotta pienemmäksi ja näin ollen verotulojen määrä jäänee noin 40 prosenttia pienemmäksi kuin tänä vuonna.

Valtionosuudet laskevat murto-osaan kuluvan vuoden osuuksiin verrattaessa, kun sosiaalitoimen, terveydenhuollon ja pelastustoimen valtionosuudet menevät suoraan hyvinvointialueen kassaan. Jonkin verran valtiolta tulee verotulojen tasauksen, peruspalvelujen valtionosuuden ja veromenetyksen kompensaaion kautta, mutta kun opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet ovat miinusmerkkisiä jää valtionosuuksien summaksi vain 712 000 euroa.

Hartolan kunnan taloustilannetta hankaloittaa myös vähenevä asukasmäärä. Syntyneitä on huomattavasti vähemmän kuin kuolleita, mutta onneksi kuntaan muuttaneita on ainakin kuluvan vuoden aikana ollut enemmän kuin pois lähtijöitä. Toivottavasti kehitys jatkuu samansuuntaisena muutosten suhteen.

Valitettavasti jotkin kuntamme asukkaista ovat ottaneet elämäntehtäväkseen kyseenalaistaa Hartolan asuinpaikkana, koska heidän mielestään täällä on lähes kaikki huonosti. Ainakin minua häiritsee tällainen ”oman pesän likaaminen”, vaikka totuuden nimessä on sanottava samassa virkkeessä, että aina on tietysti kehitettävää. Ehkä valtuuston käsittelyssä tänään olevan strategian lause ”Yhessä tehen” antaa puhtia myös Hartolan veto- ja pitovoimaisuuden kasvattamiseen ja samalla edesauttaa negatiivisten kommenttien vähenemiseen.

Muutosten vuosi kohta takana ja uusi alkamassa

Hartolassa on viimeisen vuoden aikana tapahtunut melkoisesti muutoksia monella eri sektorilla. Kunnan palvelukseen on tullut kaksi uutta johtavaa viranhaltijaa, kunnanjohtaja Jarkko Seppälä aloitti vuosi sitten, hallintojohtaja Katja Koskula maaliskuun puolivälissä ja v.s tekninen johtaja Niina Varjo kesäkuun lopussa. Uudet luudat lakaisevat eri lailla kuin vanhat, mutta kuntalaiva kääntyy tunnetusti hitaanlaisesti, mutta eiköhän jo vuoden päästä nähdä mitä uutta on tapahtunut ja mitä on suunnitteilla.

Hyvinvointialueiden aloittaminen vajaan kuukauden päästä ei Hartolassa muuta asioita käytännössä ehkä kovinkaan paljoa, sillä sote -asiat on jo vuosia sitten hoidettu vaihtelevalla menestyksellä kuntayhtymän toimesta ja myös pelastustoimi on ollut maakunnallisesti johdettua. Puhelinnumerot muuttuvat ja ehkä joiltain osilta myös henkilöt, mutta hyvinvointialueen toiminnan päästyä vauhtiin näemme miten hommat sujuvat.

Kunnan vastuulle jäävät vuoden vaihteen jälkeen varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, hyvinvoinnin edistäminen, hallinto, tekninen toimi ja ympäristötoimi, jota hoidetaan suurelta osin ostopalveluna. Tehtävien määrä ei juurikaan laske, mutta laskujen maksuun käytettävä rahasumma alenee. Henkilökunnan määrääkään ei voi hallitsemattomasti vähentää tai tehtäviä ulkoistaa, sillä joko töitä jää tekemättä tai niiden teettämisestä on maksettava ulkopuolisille tekijöille.

Kunnassa on edelleen käymättä keskustelu siitä, mitä kunnan toimesta on tehtävä, mitä olisi hyvä tehdä tai teettää ja mitä voidaan jättää tekemättä kokonaan. Epäilen kyllä, että viime mainittujen lista ei ole kovin pitkä, mutta asioiden selvittäminen antaa varmemman tiedon asiasta ja mahdollisuuden jatkossa järkevään päätöksentekoon.

Keskustan valtuustoryhmä kannattaa kunnanhallituksen esitystä vuoden 2023 talousarvioksi ja talous- ja toimintasuunnitelmaksi vuosille 2023 – 2025.

Kiitos kaikille kunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille tekemästänne työstä Hartolan kunnan ja kuntalaisten hyväksi.

Lopuksi haluamme toivottaa Rauhallista Joulua ja Turvallista Uutta Vuotta!

Keskustan valtuustoryhmä